

Hoofdstuk 4 - Redelijke aanpassingen op individueel niveau

Het verhaal van Bert¹

Bert²

- is 13 jaar
- zit in het eerste jaar secundair onderwijs
- zit al op zijn vierde school
- heeft ernstige spellingproblemen
- schrijft vooral fonetisch
- heeft een onleesbaar handschrift
- is onhandig en chaotisch
- is schoolmoe en niet meer gemotiveerd
- zijn verbaal IQ is 120
- zijn performantieel IQ is 80.

Wat bracht dit jaar hem op?

- Hij ontdekte de compenserende kracht van een computer.
- Bert leerde omgaan met de ernst van zijn leerstoornis.
- Hij stuurt onder begeleiding zijn chaotische denkstijl bij en werkte reflectiever en met meer zelfcontrole.
- Bert past zijn leerstijl aan en leert meer rekening te houden met zijn sterktes en zwaktes.
- Hij is fier op zijn geschreven werk. Zijn schoolse demotivatie keerde zich in een sterke leermotivatie.
- Hij is fier op zijn vorderingen in vreemde talen.
- Zijn verbale vaardigheden werden de basis van het studeren: luidop studeren, teksten in vreemde talen uit het hoofd leren, ...

Omdat Bert beschikt over een goede verbale intelligentie, ruime interesse, logisch inzicht en de motivatie op lange termijn opteren we van bij de start voor geïntegreerd computergebruik in de klas. Zowel de ouders als Bert moeten overtuigd worden dat computergebruik een schoolse toekomst meer kansen biedt. Aanvankelijk is Bert weinig gemotiveerd om de computer te gebruiken. Hij wil niet anders zijn of anders doen dan anderen. Hij is graag stoer, haantje de voorste en hij wil niet opvallen door extra inzet. Hij is verlegen over zijn onhandigheid en schaamt zich over zijn handschrift. Er zijn heel wat motivationele gesprekken nodig om hem de computer te doen aanvaarden.

Bert leeft chaotisch en is vergeetachtig. Hij vergeet steeds weer welke toetsen hij moet gebruiken en is traag. De eerste weken laten de leraren hem wennen aan de computer. Zij stimuleren hem om de computer zoveel mogelijk te gebruiken. Bert steunt vooral op andere leerlingen om elementaire handelingen als een document opslaan, een document oproepen en uitprinten onder de knie te krijgen. Bert moet slechts de helft van de oefeningen maken zodat hij tijd wint om moeizaam de letters te zoeken op het toetsenbord en het document uit te printen. Bert krijgt ondersteuning om, samen met een andere leerling, eenvoudige *Word*-vaardigheden onder de knie te krijgen. Hij leert werken met modellen voor zijn agenda en voor de hoofding bij toetsen. Hij leert die modellen aanmaken, bewaren en bewerken. Telkens opnieuw valt op hoe sterk de motivationele ondersteuning moet zijn. De computer herinnert hem eraan hoe sterk hij 'anders' is dan de anderen en dat hij met zijn stoornis moet leren leven. Tijdens de lessen Frans en Engels werkt Bert vooral op computer met leerondersteunende software. Hij maakt oefeningen in *Eventail Interactif* (Frans) en *Interactive English* (Engels) waarbij hij gestructureerd regels leert toepassen. De onmiddellijke feedback is heel confronterend en vereist veel emotionele ondersteuning van de leraar. De eerste maanden behaalt hij meestal 35 à 40 procent op de oefeningen. Hij maakt de oefeningen opnieuw tot hij 85 à 90 procent behaalt. Langzaam ontwikkelt hij een leerstijl waarbij reflectief denken (welke regel zal ik toepassen) en zelfcontrole (staat er wat ik wilde schrijven) belangrijker worden. De kleine succesjes stimuleren hem enorm.

De basisteksten Frans en Engels leert hij opzeggen. Dit stimuleert het onthouden van woordenschat in zinsverband sterk. Hij leert gebruik maken van het programma *Overhoor* om zichzelf te ondervragen. Zowel thuis als op school wordt hij hierin sterk begeleid en ondersteund. Hij leert spellingcontrole gebruiken in de drie talen (Nederlands, Frans en Engels). Hij mag vrij gebruik maken van het elektronisch woordenboek en wordt hiertoe gestimuleerd. Op het einde van het schooljaar zien we goede opstellen in drie talen met een rijke woordenschat en goede zinsbouw. Met het gebruik van spellingcontrole en het elektronisch woordenboek is de spelling behoorlijk.

Welke risicofactoren blijven er?

Bert vindt het nog steeds belangrijk hoe hij overkomt bij zijn medeleerlingen. Als enige een computer gebruiken, valt hem lastig. Hij heeft nog heel wat noodzakelijke computervaardigheden niet onder de knie. Het aanleren van nieuwe vaardigheden is voor leerlingen met dyspraxie niet eenvoudig en vraagt veel externe ondersteuning. Die geïntegreerde ondersteuning valt volgend schooljaar grotendeels weg.

¹ Gedeeltelijk overgenomen uit: COOREMAN, A., ICT als hefboom tot integratie van leerlingen met leerstoornissen.

In: GOMBEIR, D. (red.), *Jongeren met extra zorg. Stimuleren en compenseren met hulp van ICT*, Wolters Plantyn, Mechelen, 2007, p.151-168.

² De namen van de kinderen en jongeren wiens verhalen we optekenden, wijzigden we omwille van hun privacy.

Achtergrond en uitgangspunten

De overheid surft mee: uitgangspunten ICT-beleid

1. De samenleving vraagt om een onderwijs dat rekening houdt met de mogelijkheden van ICT.
2. Het opnemen van ICT in de eindtermen moet kansenongelijkheid helpen tegengaan.
3. ICT draagt mogelijkheden in zich om het onderwijs- en leerproces te veranderen en te verbeteren.
4. De formulering van eindtermen/ontwikkelingsdoelen voor ICT moet rekening houden met de buitenschoolse context.
5. Een ICT-stimuleringsbeleid vanwege de overheid moet leiden tot inspanningen van de scholen;
6. De school heeft zelf de verantwoordelijkheid om - vanuit een eigen visie en beleidskader - de mogelijkheden van ICT in de klas te laten renderen.
7. ICT-gebruik kan maar effectief zijn indien de integratiegraad voldoende hoog is.
8. Het verwerven van ICT-competenties bevordert de participatie aan de maatschappij en aan de arbeidsmarkt.

In de tekst '*Uitgangspunten ICT* van de Dienst voor Onderwijsontwikkeling van het Departement Onderwijs' staat duidelijk¹: **'ICT kan ingezet worden om functiebeperkingen te compenseren en zelfs te neutraliseren'**.

ICT heeft een compenserend vermogen in zich. Het biedt namelijk bijkomende mogelijkheden aan leerlingen met beperkingen op het vlak van mobiliteit, leervaardigheid, gezondheid, leervermogen, visueel en auditief functioneren, ... Dit betekent dat ook voor leerlingen met een verstandelijke handicap of een functiebeperking de toegang tot de ICT-rijke wereld moet verzekerd worden. Het opnemen van ICT-competenties als ontwikkelingsdoelen voor het buitengewoon onderwijs zal dat stimuleren.

ICT kan ingezet worden om functiebeperkingen te compenseren en zelfs te neutraliseren. Dit kan de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van mensen met een handicap vergroten, ook binnen het onderwijs. Door de opkomst van ICT zijn de communicatiemogelijkheden voor personen met een visuele, auditieve of verstandelijke handicap sterk uitgebreid en is het bereik van motorisch gehandicapten sterk toegenomen.

De overheid surft mee: conceptnota 'Leerzorg'²

Leerzorgniveau II:

'Op leerzorgniveau II wordt het onderwijsleerproces voor leerlingen vergemakkelijkt door de onderwijssituatie aan te passen via compenserende en/of dispenserende maatregelen. De leerling kan het gemeenschappelijke curriculum aan maar op grond van zijn specifieke onderwijsbehoeften heeft hij nood aan compensatie en/of dispensatie t.o.v. bepaalde leerinhouden/leerdoelen.

Bij dispensereren worden leerdoelen, die belangrijke hinderpalen vormen voor de leerling maar die niet noodzakelijk zijn om op het einde van het leertraject een gewone certificering te kunnen uitreiken, niet verder aangeboden. Dispensatie van leerdoelen kan tot op het niveau van de eindtermen. Waar mogelijk worden voor de gedispenseerde leerdoelen vervangende leerdoelen aangeboden of worden bijkomende specifieke leerdoelen geformuleerd.

Er worden vragen gesteld naar de reikwijdte van die aanpassingen en de impact op evaluatie, clausulering en op overgangen. Een algemeen geldend antwoord op de vraag hoever het curriculum kan of mag aangepast worden is niet te formuleren. In elke individuele situatie moet de klassenraad afwegen welke leerdoelen niet verder aangeboden worden, door welke ze eventueel vervangen kunnen worden en of er specifieke leerdoelen nodig zijn. Soms kan ook de evaluatie afwijken van de wijze waarop dit voor andere leerlingen uit de leerlingengroep gebeurt (b.v. mondelinge in plaats van schriftelijke evaluatie). De aanpassingen gebeuren op zodanige wijze dat de gewone eindcertificering niet in het gedrang komt. De geldende tussentijdse certificeringen bij overgangen blijven voor deze leerlingen behouden.

¹ Uitgangspunten ICT, DVO (2007).

² VANDENBROUCKE, F., *Conceptnota Leerzorg*. 30 maart 2007.

Met deze extra maatregelen kunnen de leerlingen de einddoelen op een aanvaardbaar beheersingsniveau verwerven, zodat een certificering met hetzelfde civiel effect als op leerzorgniveau I op het einde van het leertraject mogelijk blijft.

Waar op leerzorgniveau I de klassenraad autonoom kan beslissen voor welke leerlingen de specifieke faciliterende maatregelen genomen worden, moet de school compenserende en/of dispenserende maatregelen toepassen wanneer blijkt dat een leerling behoefte heeft aan een onderwijsomgeving van leerzorgniveau II. Hiervoor introduceren we een "gemotiveerd verslag"¹ zoals dat aanbevolen werd voor de doelgroep van leerlingen met leerstoornissen in de resolutie van het Vlaams Parlement van 3 maart 1999. We maken dit ook van toepassing voor andere doelgroepen. Hiermee willen we tegemoet komen en een invulling geven aan het recht op redelijke aanpassingen.

In het gemotiveerd verslag zullen de school en het CLB verantwoord worden waarom de hulp en de interventies op leerzorgniveau I niet tot de gewenste resultaten hebben geleid. Het gemotiveerd verslag zal ook een beschrijving bevatten van de aanpassingen aan het curriculum, de aanpassingen op het gebied van de evaluatie, een beschrijving van de gewenste schoolinterne ondersteuning en de hulpmiddelen die aan de leerling worden toegestaan.²

Doelgroep

Bij een aantal leerlingen met een specifieke leer-, ontwikkeling- of aandachtsstoornis als dyslexie, dyscalculie, dyspraxie, NLD of AD(H)D is de 'handicap' zo groot dat zij het niet redden zonder compenserende hulpmiddelen. Hieronder vallen ook leerlingen met een combinatie van AD(H)D of hoogbegaafdheid met een leerstoornis. Deze leerlingen worden op school constant geconfronteerd met de beperkingen eigen aan de stoornis of combinatie van stoornissen². Ze hebben ernstige en hardnekkige problemen met het leren van specifieke vaardigheden zoals lezen, schrijven, rekenen of motorische vaardigheden ten gevolge van hun (leer)stoornis. Het foutloos toepassen van heel elementaire kennis (eenvoudige spellingregels toepassen, gemakkelijke woorden lezen, getallen schrijven, tafels leren, enzovoort) lukt bij deze leerlingen niet of heel moeizaam. Zonder gepaste hulp komen ze in een negatieve spiraal terecht, vallen uit op school en kampen vaak ook met een negatief zelfbeeld.

Het gaat hier voornamelijk om de leerlingen uit cluster 2 op leerzorgniveau 2 en een beperkt aantal leerlingen uit cluster 2 of 4 op leerzorgniveau 3 in het Ontwerp van de conceptnota Leerzorg³. Zij hebben nood aan compenserende hulpmiddelen.

De compenserende maatregelen die in het onderwijs getroffen kunnen worden zonder computer (bijvoorbeeld het geven van meer tijd, het mondeling toetsen en het anders beoordelen van spellingfouten), zijn voor deze groep niet toereikend. Compenserende technologie biedt de leerling de mogelijkheid om zelfstandig om te gaan met zijn beperking, thuis en op school. Deze ICT-hulpmiddelen vormen als het ware een brug voor de leerling tussen zijn beperkingen en zijn cognitieve capaciteiten.

De computer en aangepaste software zijn voor deze leerlingen onmisbaar om hun beperkingen te compenseren. Zonder deze hulpmiddelen kunnen ze hun leerpotentieel niet verwezenlijken. Wanneer zij op school bovendien goed worden begeleid en leerstrategieën ontwikkelen die bij hen passen, kunnen zij later de positie in de samenleving innemen die bij hun talenten aansluit.

¹ Het 'gemotiveerd verslag' werd behandeld in de 'Resolutie betreffende de erkenning, de integratie en begeleiding van leerlingen met leerstoornissen, aangenomen door het Vlaams Parlement op 3 maart 1999. Zie ook: 'Standpunt Stichting Leerproblemen in verband met de attestering van leerstoornissen': <http://www.stichtingleerproblemen.be>.

² Omwille van de leesbaarheid gebruiken we in deze map de term '(leer)stoornis' als het gaat om een specifieke leer-, ontwikkeling- of aandachtsstoornis als dyslexie, dyscalculie, dyspraxie, NLD of AD(H)D. Over de precieze definitie van leerstoornissen bestaat binnen de wetenschap nog geen consensus. Algemeen wordt wel aangenomen dat leerstoornissen problemen in het kenvermogen van het kind zijn die het leren van specifieke vaardigheden zoals lezen, schrijven en rekenen belemmeren maar die op zich weinig of geen invloed uitoefenen op het leren in ruimere zin (Walter Hellinckx en Pol Ghesquière, 1999). Voor meer achtergrond en informatie verwijzen we naar:

- De Wegwijzer Dyslexie Hoger Onderwijs: VEHHO-werkgroep Dyslexie hoger onderwijs, najaar 2004, <http://www.vehho.be>.

- Diagnose Dyslexie, Brochure van de Stichting Dyslexie Nederland (SDN). 2004, <http://www.stichtingdyslexienederland.nl>.

³ VANDENBROUCKE, F., *Conceptnota Leerzorg*. 30 maart 2007.

Van afhankelijkheid naar zelfredzaamheid (autonomiebeleving)

De leerling krijgt een ICT-hulpmiddel in handen dat hem zelfstandiger maakt en minder afhankelijk van zijn ouders of leraren. De leerling krijgt kansen om zijn werkelijke capaciteiten te tonen.

Van frustratie naar motivatie

De leerling ervaart minder faalangst, het ICT-hulpmiddel geeft onmiddellijk feedback. De leerling kan teksten lezen boven zijn niveau van leesvaardigheid, maar passend bij zijn leeftijd en intelligentie. Hij kan actief zijn spelling controleren en verbeteren.

Van onderpresteren naar optimale benutting van de leercapaciteit (competentiebeleving)

Moderne ICT-hulpmiddelen vormen een brug tussen de capaciteiten van de leerlingen en de beperkingen door de (leer)stoornis. De leerling kan, naast het benutten van zijn sterke kanten, met ICT-hulpmiddelen maximaal studierendement halen binnen de gegeven beperkingen¹.

Kansen en bedreigingen

<ul style="list-style-type: none">+ opname in het schoolwerkplan, eventueel schoolreglement, van compenserende maatregelen+ zorgbrede school met een positieve houding ten opzichte van diversiteit van leraren en leerlingen op de school+ gestandaardiseerde attestering (leer)stoornissen - gemotiveerd verslag en handelingsplan+ meer druk op de overheid om te investeren in het faciliteren van de toegang van digitale leerboeken+ meer druk op de overheid om compenserende hulpmiddelen voor ernstige lees- en schrijfbeperkingen te vergoeden	<ul style="list-style-type: none">- kostprijs van gepaste en duurzame hard- en software- vorming en eensgezindheid van alle betrokken leraren is nodig- blijvende noodzaak aan begeleiding van de leerling- zorgbrede scholen krijgen soms een toevloed van leerlingen met een zorgvraag- risico van beschadiging en diefstal van materiaal (op school en tijdens verplaatsingen)- plagerijen van medeleerlingen (toetsenwijziging op het pc-klavier, spelletjes spelen op pc, ...)
--	--

Tips om de computer compenserend en leerondersteunend in te zetten voor leerlingen met een ernstige beperking

- ☞ Maak in samenspraak met het CLB duidelijke en eenvormige afspraken op schoolniveau. Breng de compenserende en dispenserende maatregelen en hulpmiddelen in kaart. Leg ze vast in het zorgplan van de school.
- ☞ Bepaal de noodzakelijkheid van de compenserende ICT- hulpmiddelen. In overleg met alle betrokkenen (CLB, zorg- of leerlingbegeleider, leerkracht(en), ouders) kunnen een aantal vragen gesteld worden om te bepalen welke ICT-hulpmiddelen nodig en/of wenselijk zijn voor een leerling met een zorgvraag. Maak hiervoor gebruik van de bijlage Checklist 'Met mijn computer naar de klas'. Compenserende software zet men in als het lezen, spellen, leren of studeren structureel te moeizaam verloopt. De leerling gebruikt dan zijn computer, zoals een andere leerling zijn schrift gebruikt. Ideaal is dat hij in de klas werkt met een laptop, waarop de nodige compenserende software is geïnstalleerd. Door gebruik te maken van compensatie kan de school de dispensatie sterk beperken. Op lange termijn betekent dit dat de leerling kan voldoen aan de eindtermen en eindoelen mits gebruik van hulpmiddelen.

¹ Bewerking van: JANSSEN, R.J.G., Best practice: *ICT voor leerlingen met dyslexie. Kansen bieden met moderne compenserende technologie*. Tijdschrift voor Remedial Teaching, 2005, themanummer dyslexie, blz. 24-29.

- ☞ Zorg voor een attest met de vaststelling van de (leer)stoornis. Dit attest is een gemotiveerd verslag¹. Het kan poorten openen voor de school en voor de leerling. Neem noodzakelijke en wenselijke ICT- hulpmiddelen op in het gemotiveerd verslag.

Uit de conceptnota 'Leerzorg'²:

'Het werken met een gemotiveerd verslag verhoogt de transparantie voor alle betrokkenen (ouders, leerlingen, leraren...) van de tegemoetkomingen die voor bepaalde leerlingen wel en voor anderen niet worden toegestaan. Het gemotiveerd verslag verantwoordt de aanpassingen aan het leer- en evaluatieproces ten aanzien van andere leerlingen en hun ouders. Het kan er ook voor zorgen dat scholen niet onder al te hoge druk komen te staan om onredelijke aanpassingen te doen of om aanpassingen te doen voor leerlingen waarvan niet objectief is vastgesteld dat die aanpassingen effectief nodig zijn. Het spreekt voor zich dat ouders en leerlingen sterk betrokken worden bij het overleg over en de beslissing tot het opmaken van een gemotiveerd verslag.'

- ☞ Werk eerst aan een eenvormig beleid waar het hele team achter staat. Elk teamlid moet aanvaarden dat sommige leerlingen hulpmiddelen nodig hebben.
- ☞ Begin met een klein project. Als compenserende software nieuw is, volg dan eerst nascholing over het onderwerp. Probeer zelf softwaredemo's uit.
- ☞ Hou er rekening mee dat niet alle leerlingen evenveel baat hebben bij eenzelfde programma. Kies dus voor een evenwichtig softwareaanbod, waarin de basissoftware zeker een rol speelt.
- ☞ Spreek duidelijk af voor welke vakken, voor welke vaardigheden en voor welke toetsen, taken en examens de software mag gebruikt worden. Maak heldere afspraken over manieren van werk inleveren, over printen, over back-ups.
- ☞ Zorg dat alle betrokkenen de effecten van de software realistisch inschatten.
- ☞ Bouw samenwerkingsverbanden uit met gespecialiseerde organisaties. Samenwerking met de universiteit van Gent³ bijvoorbeeld kan leiden tot de installatie van een elektronische leeromgeving.
- ☞ Voorzie op langere termijn voldoende laptops om in de klas alle leerlingen gelijktijdig met een laptop te laten werken. Daarop moet leerondersteunende en remediërende software beschikbaar zijn. Leerlingen die omwille van ernstige leerstoornissen de hele dag op computer werken, moeten kunnen beschikken over een eigen pc of laptop.
- ☞ Vraag voor leerlingen met dyslexie een digitale, voorleesbare versie van een leerboek aan.

Materiaal in deze map dat je kan gebruiken bij het compenserend en leerondersteunend inzetten van ICT voor leerlingen met een ernstige beperking

Bijlage bij deel 1 - Checklist 'Met mijn computer naar de klas'

Werk met de fiches uit:

Deel 4 - ICT als brug tussen capaciteit en beperking

Maak ook gebruik van:

Deel 2 - Word, mijn maatje in de les

Deel 3 - Mijn computer als coach bij het leren

¹ Zie ook: 'Standpunt Stichting Leerproblemen in verband met de attestering van leerstoornissen':

<http://www.stichtingleerproblemen.be>. Het 'gemotiveerd verslag' werd ook behandeld in de 'Resolutie betreffende de erkenning, de integratie en begeleiding van leerlingen met leerstoornissen', aangenomen door het Vlaams Parlement op 3 maart 1999'. Prof. Desoete schreef een interessant artikel dat aansluit bij dit thema: DESOETE, A., *Diagnostische protocollen bij dyscalculie: zin of onzin?* Significant 3, 2004, te lezen op <http://www.sig-net.be>.

² VANDENBROUCKE, F., *Conceptnota Leerzorg*. 30 maart 2007.

³ De *Eureka*-school maakte zo'n samenwerkingsverband en startte de leeromgeving *Dokeos* op. De leerlingen en ouders vinden er hun cursussen, leerstofoverzichten voor examens, extra tips en nog meer.

Project DIGIBIB

Project

De Vlaamse Overheid ondersteunt een proefproject, dat loopt tijdens de schooljaren 2007-2008 en 2008-2009. De projectgroep onderzoekt hoe de digitale versie van het schoolboek vlot de doelgroep kan bereiken en welke pistes op langere termijn haalbaar zijn.

Tijdens het eerste projectjaar worden als proef een 180-tal boeken omgezet. Daarnaast worden ook de door ouders en scholen gedane omzettingen gecentraliseerd.

Achtergrond

Leerlingen die moeizaam lezen ondervinden dagelijks problemen bij het leren en studeren op school. Hun leeshandicap wordt meteen een leerhandicap. Veel van hen komen in een negatieve spiraal terecht: leesmoeilijkheden → problemen met leren en studeren → zwakke schoolresultaten → frustratie en demotivatie.

De evolutie in compenserende software maakt mogelijk dat leerlingen met behulp van voorleessoftware de studeerteksten gelijktijdig kunnen lezen en horen. Om deze software op school te gebruiken, hebben deze leerlingen een voorleesbare, digitale versie nodig van handboeken en werkboeken.

Doelgroep

In de eerste fase richten we ons naar **leerlingen met een leeshandicap**. Wie voor een proefomzetting in aanmerking wil komen, moet beschikken over een attest 'dyslexie' of 'leesbeperking'. Voorlopig beperken we ons tot omzettingen voor **leerlingen van het basisonderwijs tweede en derde graad en voor leerlingen van het secundair onderwijs eerste graad**. In een latere fase kan dit uitgebreid worden.

Partners

Het project wordt gecoördineerd door Die-'s-lekti-kus vzw en loopt in samenwerking met de Groep Educatieve en Wetenschappelijke Uitgevers (Gewu), Progebraille - Helen Keller vzw en de producenten en verdelers van voorleessoftware (Sensotec en T&I). *Eureka* Onderwijs vzw stelt haar expertise ter beschikking van het project. Het project doet een beroep op de wetenschappelijke wereld bij het afgrenzen van de doelgroep 'leerlingen met een leeshandicap'. De Vlaamse Overheid, Departement Onderwijs financiert het project.

Betrokkenen

De projectgroep zal samenwerken met experts en ervaringsdeskundigen, die op het vlak van technologie, compenseren en dyslexie een nuttige bijdrage kunnen leveren. CLB's, scholen, zorgpartners, pedagogisch begeleiders, ICT-coördinatoren en ouders worden actief betrokken. Zij kunnen de doelgroep sensibiliseren en begeleiden.

Actie en tijdsplanning

1ste jaar

Beperkt pilootproject naar kerndoelgroep

- Technische, juridische en organisatorische voorbereiding: april - november 2007
- Leesklaar maken van 60 schoolboeken per onderwijsniveau (3de graad basisonderwijs - 1ste graad secundair - 2de graad secundair) op vraag voor leerlingen met een ernstige leeshandicap: november 2007 - januari 2008 eerste omzettingen. Leveren eerste omzettingen: januari 2008
- Noden en vragen van de leerlingen (en scholen) in kaart brengen. Alle technische en omzettingproblemen inventariseren en doelgerichte oplossingen uitwerken: september 2007 - juni 2008
- Inventaris maken van bestaande omzettingen en centraliseren. Ter beschikking stellen: januari 2008
- Samenstellen van een werkgroep (wetenschappelijke wereld, vertegenwoordigers overheid en onderwijsveld) die voorstellen formuleert om 'de doelgroep' af te bakenen: vanaf oktober 2007)
- Inventariseren en beschrijven van bestaande buitenlandse modellen: januari - augustus 2007.

2de jaar

Uitbreiding van het pilootproject op basis van de bevindingen 1ste jaar.

Praktische informatie project DIGBIB

Omzetten van boeken

De eerste digitale proefomzettingen worden de 2de helft van volgend schooljaar (begin januari 2008) geleverd.

Een aanvraag doen?

Een aanvraag indienen kan uitsluitend online via de website www.letop.be.

Dat kan vanaf 28 mei 2007. Een aanvraag verwachten we ten laatste op 20 september 2007. Bij de selectie speelt de datum waarop de ouder of school de aanvraag indient geen rol. Eind oktober laten we de aanvragers weten welke van de gevraagde boeken kunnen omgezet worden.

Wie komt in aanmerking?

Een aanvraag is altijd leerling-gebonden. De school of de ouder kan een aanvraag doen.

- De leerling beschikt over een dyslexieattest. Dat attest is uitgereikt door een bevoegd centrum of hulpverlener, na een onderzoek op basis van gestandaardiseerde leestesten. Een kopie daarvan dient bezorgd te worden aan vzw Die-'s-lekti-kus
- De school verklaart dat de leerling met een computer in de klas werkt en de voorleessoftware *Sprint* of *Kurzweil* gebruikt om zijn leesprobleem te compenseren
- De leerling zit in de tweede of derde graad basisonderwijs. Of in de eerste graad secundair onderwijs.

Opmerkingen

In totaal kunnen het eerste jaar een 180-tal boeken omgezet worden. We kunnen dus helaas niet alle aanvragers een positief antwoord geven. De selectie gebeurt door Die-'s-lekti-kus vzw in functie van de doelstellingen van het project.

De digitale bestanden die we kunnen omzetten, worden pas begin januari 2008 geleverd (bij een boek met een A- en B-deel, vraagt men dus best het B-deel).

Centraliseren van bestaande omzettingen - Werk mee!

Binnen het project worden eveneens de door ouders en scholen gedane omzettingen gecentraliseerd.

Dit met de bedoeling ze ter beschikking te stellen van andere leerlingen met een leeshandicap.

Ouders en scholen die al omzettingen deden, kunnen op die manier anderen helpen en zelf ook geholpen worden.

Heel wat ouders en scholen hebben immers al boeken gescand en leesklar gemaakt. Wettelijk mag dit alleen als het gaat om een omzetting voor een leerling met een handicap en mits toelating van de uitgeverij. Binnen dit project machtigen de educatieve uitgeverijen Die-'s-lekti-kus vzw om die toelating te geven op eenvoudige vraag. We raden ouders en scholen aan om zich in orde te stellen. Dat kan vanaf eind mei 2007 eveneens via de website.

We zoeken nog actieve vrijwilligers!

Meld je aan via info@letop.be als je deel wil uitmaken van de actieve gebruikersgroep die digitale boeken wil uitproberen en feedback wil geven. Of als je wil meewerken om ouders en scholen aan te spreken en bestaande bestanden te verzamelen.

